

nserati se sprejemajo in velja
tristopna vrsta:

3 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se
cena primerno smanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo
(administracija) in ekspedicija na
Starem trgu h. št. 16.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:
Za celo leto . . . 10 gl. —
za pol leta . . . 5 " —
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na Bregu hišna
števil. 190.

Izhaja po trikrat na teden in sicer
v torek, četrtek in soboto.

Poguben mir.

„Mir je ohranjen!“ — Tako trobentajo po
shodu v Berlinu večidel vsi oficijozni časniki,
posebno nemški, katerim je „punt doli v Tur-
čiji“ bolj predmet za zabavo, nego za resen
razgovor ali celo skrbno pretresanje. „Mir je
v Evropi ohranjen“, kriče ponosno, a vendar
pristavljajo bolj na tihem: „vsaj za zdaj še“.
Ta pristavek pa prvo trditev skoro podere,
kajti koliko časa li pomeni besedica „zdaj“?
Morda tako dolgo, da se bodo različni ministri
po raznih toplicah skopali? ali morda še tako
dolgo ne?

Vendar recimo, da besedica „zdaj“ pomeni
vsaj par mescev. Pa kaj je to! Morda je to
dobro za druge dežele, za Nemčijo, za Rusijo,
Angleško in Francosko; kaj pa za Avstrijo?
Ali Avstrija s tem za par mescev „prolongi-
ranim“ mirom kaj pridobi? Odločen odgovor:
Prav nič, ali bolje: manjko nič, kajti Avstrija
tim več škode trpi, kolikor dalje traja še mir,
morda še več nego bi je trpela po vojski.
Zakaj? Deloma mora vzdrževati na njena tla
pribegle Hercegovince in Bosnjake, in ti jo
stanejo mnogo. Vendar še to, kar jo ti stanejo,
ni v nobeni primeri s škodo, katero Avstrija
po vstaji — oziroma po dosedanem „miru“ —
trpi v srcu svojem. Obrtnija in podvzetja vsake
vrste so tlačena, nihče ne zaupa miru, kterega
utegne najmanjši dogodjaj prekucniti, vsak se
boji za svoje, kupčija je omejena, deloma celo
pretrgana, več ljudi popolnoma brez zaslužka,
sploh: materijalno blagostanje zginja, revščina
se množi. Pri vsem tem so pa potrebe države

veče, treba je za ohranjenje takega miru več
množine oborožene vojne; tedaj pri manjših
dohodkih večji stroški — kterega gospodarstva
bi ne spravilo to na kant? Če bi Prusija in
Rusija hoteli vničiti Avstrijo, nič drugega ni
treba, nego da ji varujete par let tak „mir“,
kakoršnega ima zdaj. Vendar ne mislimo o
teh dveh državah, da bi hoteli na ta način
Avstrijo izstradati, marveč zdi se nam, da se
tega ni bati, saj ste obe gledé vzhodnjega
vprašanja dozdej precej odkrito igrali. Z dobro
politiko bi se tedaj Avstrija prav lahko v zvezi
ž njima spravila iz zadreg. Se ve, da bi mo-
rala slovó dati politiki, katero za letom 1872
uganja, kajti s to politiko ne bo opravila ni-
kjer nič, tedaj tudi na jugu ne. Nadjamo se,
da je to prepričanje predrlo si pot zdaj že tudi
do najvišjih odločilnih krogov.

Izrek „mir je ohranjen“ pa ni popolnoma
določiven. Razločiti je tu dvoje: mir med
evropskimi vladami, in mir teh vlad
s Turčijo.

Prvo je verjetno, vsaj kar se tiče Avstrije,
Nemčije in Rusije, kajti da bi se te med sabo
utegnile spreti, o tem ravno zdaj ni najmanj-
šega znamenja niti vzroka za to. Te misli so
tudi vsi vnanji oficijozni časniki, nemški, ruski,
angleški, francoski in drugi. Da bi tedaj iz
ropota na Turškem postala evropska vojska,
tega se ni bati, se tudi menda nihče ne boji,
v tem obziru sme toraj vsak biti brez skrbi.

Manj verjetna od te je druga dobrovoljna
trditev, namreč, „da je tudi mir s Turčijo
ohranjen“, — in prav zato, ker se neverjetna
zdi, pristavljajo ji oficijozni tolažniki besede

„vsaj za zdaj“. In ta pristavek je potreben,
kajti mir evropskih vlad s Turčijo je mogoč
le začasno, tako dolgo, dokler ni nujnega vzroka
za vojsko. Pri današnjih razmerah na Turškem,
ko že skoro vsi kristijani tam kličejo evropske
vlade na pomoč zoper turško fanatstvo, utegne
pa nit miru raztrgati se vsak hip, ker imajo
vse evropske vlade dolžnost braniti svoje na
Turškem bivajoče podložne in kristijane sploh
turčinske verske divjosti in so iz tega namena
res že obdale turške bregove z vojnimi ladi-
jami. Recimo, da je turško vlado — kar pa
po novem ministerstvu tudi ni verjetno — res
volja, vse zabraniti, kar bi utegnilo prisiliti
evropske vlade do oborožene intervencije, —
ali pa ima ta vlada tudi moč to storiti? in
kako poročstvo more pri sedanjih svoji one-
moglosti evropskim vladam dati?

V tem obziru nas vse tolažbe uradnih
listov ne morejo prepričati, da je mir res
ohranjen.

Prav dobro je zadel sedanjo situacijo
šaljivi dunajski list „Kikeriki“. Ima namreč
štiri podobe. Na prvi je videti Bismarka mirno
časnike beročega, Andrassy ob drevo naslonjen
mirno puši tobak, medved (Rusija) pa leži na
na tleh in dremlje. Spredej je „vprašaj“ („?“)
s turbanom pokrit, a še majhen. — Na drugi
podobi je „vprašaj“ že večji, Bismark postane
pozoren, ravno tako Andrassy in medved. —
Na tretji podobi je „vprašaj“ že veliko večji,
vsi trije kažejo resne obraze, na četrti podobi
pa je že tako velik, da jim je vsem čez glavo
zrastel in mu ne morejo kaj.

Res je to vprašanje grozno postalo po-

O lepoti naravini.

Tesna je zveza med človekom in naravo;
saj po svojem telesu pripada k nji, po duhu
pa gospodari čez njo. Na njo vežejo ga telesne
potrebe, a tudi na duha vplivajo s čudovito
močjo. Meščan živeč v mestnem hrupu, ki le
o praznikih more na deželo, in kmet, ki se
kreta od mladih let vedno v prosti naravi,
obadva imata enako ljubezen do nje. Kako
čarobno moč ima že pripovedovanje o tihem
gozdu, o bistrih studencih in čistem jezeru,
o visocih gorah in romantičnih dolinah pri
onih, ki sopejo gosti prah mestnih ulic in le
od daleč hrepené po enakem vžitku; priprosti
sin narave sicer ne misli na take reči s takim
občutkom, a kako hitro bi vsahnil kakor nježna
cvetka presajena v ptujo zemljo, kako hitro
bi bridko občutil nenadomestljivo zgubo, ko bi
moral zamenjati priljubljeno bivališče s temno,
slabozračno sobico v ozidji mestnem. In te
ljubezni, koje ima vsakdo več ali manj, ne
provzročuje narava v strogo znanstvenem po-
menu, ampak njena lepota; ona je, ki toliko
vpliva na našega duha, ona, ki je storila na-

ravo toliko priljubljeno pesniku in umetniku
sploh. Ni moj namen, široko razkazovati lepoto
naravino, preiskovati jej vzroke, staviti meje;
izrečem naj le nektere misli, koliko lepote pri-
dobi ona, ako jo zapopademo prav, v duhu
krščanskem; zato nektere besede o lepem
sploh, nektere o lepoti naravini v obče
in potem o njeni lepoti s krščanskega
stališča.

Med raznovrstnimi definicijami „lepega“
so tudi naslednje: „lepo je enota v raznovrst-
nosti“, katero je že Aristotel rabil; ker pa se
raznovrstnost kaže v vnanjosti, enota pa v
ideji, glasi se druga: „lepo je harmonija med
idejo in obliko“ in tretja iz obeh sestavljena:
„enota ideje v raznovrstnosti oblike harmo-
nično izražena“. Morda nobena teh treh ne
zadostuje popolnoma vsem zahtevam bodisi
umetnika, bodisi modroslovca; a resnica je,
da izrazujejo vse tri poglobitve reči, na ktere
je treba gledati pri lepem, idejo namreč in
obliko. Oboje je važno; nobenega ne sme manj-
kati, da smemo reči: „to je lepo“. Ne gleda
se samo na obliko; obliko primljemo s počutki,
a v istem hipu primljemo tudi misel; oni ste
neločljivi. Kar se nam ne dopada po misli,

nikdar nam ne more vgajati, če ima še tako
dovršeno obliko. Kakor duh oživlja telo in
oboje še le v živi, vzajemni zvezi stori človeka,
tako misel povzdiguje in oblačuje obliko, jej
vlije življenje, jo stori nam sorodno in tako
prijetno, in obe skupaj v harmonični zvezi
storite lepo. To tudi večidel pripoznavajo lepo-
slovci in umetniki in nasprotujejo le senzualisti
in materijalisti, ki pa sploh taje vse duševno
in dosledno morajo vse dopadajenje nad lepim
pripisovati telesnim počutkom. Le tedaj, ako
smo prepričani o resnici te trditve, potem po-
vzdigne se lepo do ravnopravne stopinje s pra-
vim in dobrim, potem se spne visoko med
najviše ideje, ki osrečujejo človeški rod; potem
ima, kakor resnica in čednost tudi lepota svoj
vir v Bogu, potem ima tudi ona veljavo abso-
lutno, neodvisno od duha časa in od subjek-
tivnega mnenja.

Isti izvor toraj, pa tudi isti namen imajo
te tri najviše misli, do kterih se človek more
povzdigniti, se ve da v različni meri in po
različnih potih; od tod sledi, da si ne morejo
nasprotovati. Lepo ne more nasprotovati do-
bremu in pravemu, ampak, kakor je v tesni
zvezi ž njima, mora ju podpirati. S tem pa

sebnost za Avstrijo, kateri je prava pijavka. Andrassy bo namreč moral delegacijama v državni račun staviti en milijon za pribegle. Če pa pri vsem tem dobé le odrašeni po 10 kr. otroci po 5 kr. na dan — preveč za umreti, premalo za živeti, in morajo tedaj živeti o milosti avstrijskih državljanov. Da je pri takih razmerah vsaj za Avstrijo mir s Turkom za dalji čas nemogoč, to je po vsem tem razvidno, teraj tudi shod v Berlinu nima iste važnosti, kakoršno mu vladni listi pripisujejo. Turško vprašanje je voz, ki se ne da več razvozljati, ampak treba ga bo presekati.

Politični pregled.

V Ljubljani, 22. maja.

Avstrijske dežele.

V delegaciji takrajlitavski je grof Andrassy na interpelacijo Herbstovo o obravnavah berolinskih odgovoril, da namen vlade v preteklem letu je bil: 1. Da se mir v Evropi ne skali; 2. da se zadeve turške še bolj ne zamotajo; 3. da se dosežejo premembe, ki bi bile porok, da bi se enaki dogodki ne penavljali. Prvo in drugo se je doseglo, kar pa zadeva tretjo točko, pravi minister, so vlade evropske pritrdele nasvetom o premembah, Turki so jih sprejeli in vstajniki veselo pozdravili. Dostavili so le nekatere želje o izvrševanju teh prememb. Angleška sklepom berolinskim sicer ni pritrčila, a Andrassy meni, da bo to storila, kadar se ji bodo ti sklepi predložili in se bo prepričala, da nameravajo le pomirjenje upornih dežel. Konečno minister odločno reče, da Avstrija nikakor ne namerava zasesti Bosne in Hercegovine ter drugim vladam biti za žandarja, in da glavni namen razprav je bil za braniti, da bi se v zadeve turške ne vtikale druge vlade in štrene še bolj ne zamotale.

Vnanje države.

Jugoslovanski vstajniki so sklenili, da jih v Sutorini dogovorjeni pogoji več ne vežejo in da se hočejo toliko časa bojevati, da deželo čisto osvobodijo. Zbirajo se pri Krstacu, da se v bran postavijo Muktaru paši, ki jo hoče zopet vdariti proti Nikšičem. Pred nekimi dnevi se mu je vdal vstajniški vodja Kovačević. Dasi mu je Muktar zastavil besedo svojo, da se mu ne bo nič hudega zgodilo, so ga pozneje vendar le v Nevesinju na njegovo

povelje umorili. Tudi drugod Turki kažejo, da jim ni upati, če tudi vlada obeta hrabe in doline. V Konjicah so razdajali nedavno sozidano krščansko cerkev, vaškega župana Manigoda pa so na kol natakili. — V Mostaru so turški žandarji javno psovali italijanskega konzula in nekega vradnika pri avstrijskem konzulatu; pruskega konzula pa so celo z bajonetom ranili.

Na **Bulgarskem** se vstane razširja takraj in untraj Balkana. Turški fanatizem se je jel zbuhati in med kristijani v Ruščuku se je te dni raznesla novica, da turški derviši iz Carigrada so se razšli po deželi oznanovat sveto vojsko, da bi se rešila vera Muhamedova. Bulgari pošiljajo svoje družine v gorovje balkansko, kamor si Turki ne upajo; pravijo, da je že okoli 12.000 ljudi tam, ki so si za silo ondi napravili stanovišča. Veče bitve še ni bilo, ker se kristijani napravljajo, da bi Turka po vseh krajih ob enem prijeli; za zdaj je v to neki odločen praznik vnebohoda Gospodovega. Dozdaj so na nekaterih krajih razdajali železnico in telegraf, ter zažgali mnogo mest in vasi. Gabrovo in Rakovica sta neki čisto pogorela.

V **Bosni** so se te dni Turki vojskovali s četo Hadžičevo, ktera oblega mestice Buzim. Peter Karadjordjević pa maršira s svojo četo, ki šteje okoli 1000 mož, večidel hrabrih dosluženi srbskih vojakov, proti Bihaču, ki ga hoče prijeti tudi Gak z 800 vstajniki. Tudi iz Kozarca se je neka četa vzdignila proti Bihaču.

V **Nikšičih** zopet primanjkuje živeža. Muktar paša bode zopet skušal do tje prodreti zkož čete vstajniške, ker se mu ni dovolilo, da bi se bil živež tje peljal skoz deželo črnogorsko.

V **Sutorino** je došel neki turški paša, da bi z vstajniki sklenil pomirje za dva meseca. Begunov se doslej iz Avstrije še noben ni vrnil na Turško, ker so v vednem strahu pred turškim fanatizmom. Sultan se je spril s svojim naslednikom in njegovimi brati, ter jih je kaznoval s hišnim zaporom. Razdraženost v Carigradu silno raste.

Iz Srbije „Istok“ poroča, da po deželi vse mrgoli tujih vohunov. Meja proti turški je sicer zaprta, a „Istok“ pravi, da zaradi omejenih vohunov naj bi se za vso deželo oklical obležni stan.

V Solunu so se pričele preiskave za-

rad umorjenih konzulov. Šest najhujih morilcev bilo je 16. t. m. k smrti obsojenih in usmrtenih.

Kakor piše „Lev. Herald“, so vnanji poslanci v Carigradu v zadostenje zahtevali to-le: 1. Morilci konzulov in začetniki rogoviljenja se morajo v 8 dneh kaznovati. 2. Vsem valijem (deželnim načelnikom) se naroči, da naj si iz vseh moči prizadevajo ohraniti mir; za vsako rogoviljenje so oni odgovorni. 3. Umrjena konzula se z veliko slovesnostjo v Solunu javno pokopljeta. 4. Valijem se naznani, kako so bili morilci kaznovani. 5. Turškim listom pa se naroči, da ne smejo ničesar pisati, kar bi ljudi begalo in vzbujalo fanatizem prebivalcev turških. Kakor piše „Pol. Cor.“, je bil ruski poročnik, general Ignatiev, svojim tovarišem tudi nasvetoval zahtevati, da naj se mošeja, v katero so bili konzula zavlekli, do tal razdene, guvernér solunski pa, ki umora ni za branil, da naj se na njenih razvalinah obesijo. Drugim se je taka kazen zdela prehuda, a general Ignatiev je pokazal, da dobro pozná jutroce.

V berolinskih konferencajih, piše se iz Berlina „Fr. Ztg.“, se je tudi določilo, kaj naj se zgodi, če bi se Turčija branila sprejeti nasvete cesarskih vlad. Ako se to zgodi, hočejo na mejo postaviti nekaj ruske, avstrijske in nemške vojske. Nemčija je že vradno pozvedovala, koliko bi v Srbiji stala hrana za enega nemškega vojaka.

V pruskem zboru je poslanec Franz vlado interpeliral zaradi nekega policaja, ki je v katoliški cerkvi v Ohlanu odprl tabernakel in iz Ciborija vzel dve sveti hostiji ter ji nesel v okrajno kancelijo, potem pa zopet nazaj v tabernakel. Katoličani so bili vsled tega strašno razdraženi, in tudi protestantje so bili nevoljni, kakor je rekel minister Eulenberg, vendar pa se policaju nič ni zgodilo in minister ga še ni pograbil. Tako ravna pruski kulturoborci, ki hočejo biti najbolj olikani narod na svetu!

Italijanski uradni listi naznajo, da bi bila vlada zavrgla nasvet, da bi laška vojna zasedla Bosno in Hercegovino.

Francoski poročnik pri sv. očetu, grof Corcelles, se je službi odpovedal.

nikakor ne trdimo, da je vse pravo in dobro dosledno že tudi lepo; geometrični trikotni, matematične oblike niso lepe, ravno tako tudi spolnovanje trde dolžnosti ne deluje lepo, ker se vpira čutnosti, koja je važen faktor pri obliki, dasi je ideja lepa, ki vnema tako spolnovanje. Človeški duh v normalnem stanju more imeti dopadajenje nad resnico, nad mislijo, ki je v tesni zvezi z višimi resnicami, ki je popolnoma vzajemna z umom. Kar nasprotuje zdravemu umu, ne more dopadati; kar ni resnično, ne more vgajati; in vgodnega dopadajenja potreba je k lepoti. A tudi dobremu, pravemu, čednosti ne sme nasprotovati lepo; blagemu duhu človeškemu ne vgaja hudo in niti ne more vgajati v vnanji predstavi. Hudo je že v svojem bitji nasprotje, disharmonija, nesreča; zato mora pristuditi se oblika, ki predstavlja hudo, z idejo vred.

Kar velja o lepoti splošno, velja tudi o naravni lepoti posebej; tudi v nji mora izražena biti resnica in dobrota ideje v primerni obliki. Kaj pa je pri naravi resnica? V vsi naravi vlada nekako spoznanje, dasi neprosto, ne samosvesto; to prikazuje se v pojmih, katerih več zopet spada pod enotno idejo. Tako

vvrstene so posamezne stvari pod splošno idejo razredov, redov, plemen, rodov in vrst in vsaka posamezna natančno določi v vsi svoji obliki pojem vrste, rodu itd., pod kterega spada. Posamni razredi zopet strinjajo se pod občno idejo: žival, rastlina, rudstvo. Resnica toraj je izražena v tem, da se vsaka vrsta natanko vjema s pojmom višega kroga in tudi v tem, da vsaka posebna stvar v svoji vnanjosti natančno izrazuje svoj pojem. Tako nastane resnica, ker se vjema podredno z nadrednim, priredno s prirednim, obseg z obliko. Res čudovito je, kako natančna je narava v tem obziru. Večidel more se ločiti že na prvi pogled vrsta od vrste; s samim pogledom moremo razločevati nezmerno število rodov in plemen, se ve da, ako se že sicer pečamo s to rečjo; pogled vodi pri tem mnogo bolj gotovo in varno, kakor vsako vednostno popisovanje. In pri tej raznovrstnosti taka priprostost!

A dobro? V pravem pomenu tu o dobroti ne moremo govoriti, ker narava nima proste volje; le v človeškem svetu nahajamo pravo dobro. Dobro pa nam nadomestuje „namenu primerno“; vse namreč, kar je namenu primerno, zahteva že neko voljo, ktera je dala

namen in storila primerno temu namenu; tako da v širjem pomenu, pri neprostiti naravi smemo imenovati namenu primerno tudi dobro. Toraj v tem obstoji dobrota posamne stvari v naravi, da se vsak organ vjema z namenom svojim posebej in vse stvari v obče; da se vsaka posamna stvar vjema s svojim lastnim namenom in okoliščinami; da se vjema s svojimi sovrstniki in da zavzema tudi določeno mesto proti drugi naravi. Da spoznamo ta namen, se ve da potreba je vednostnega preiskovanja, ki ne pripada k leposlovju samemu, pa je v tesni zvezi z njim, kakor tudi znanje zgodovine ne pripada k slikarstvu, a je vendar potrebno, da temeljito razumemo zgodovinske slike. Teologija toraj, vednost, ki kaže namen vsake stvari in vsakega njenega dela v stvarnici, ona je potrebna, da lepoto globoko razumemo in zapopademo. V naravi ni nepotrebnega lepotičja, ni kinčarije, ki ne bi imela svojega namena; skozi vsako obliko sveti se duh, ki je vse tako izvrstno vredil in razstavil.

(Konec sledi.)

Izvirni dopisi.

Iz dobske in domžalske okolice, 19. maja. Vsak dan prečitujem skoraj vse domače časnike, ktere bralno društvo vzdržuje, in kaj zanimivi so v sedanjem burnem času. Od raznih strani naše slovenske zemlje se dopisuje in vsake baže novice se naznanjajo, le od naše rajske okolice, akoravno tako blizo glavnega mesta, niti besedice ni brati. Gradiva imam sicer toliko, da ne vem, kje pričeti. Ker Dob ni daleč od Ljubljane, ne bom okolice opisoval, ker dobro je znana občinstvu in gospodi, ktera k nam dohaja.

Posebno se sme dobska fara ponašati s svojim izvrstnim gosp. župnikom. Čast, komur čast; naš mnogo zasluženi župnik g. Leopold Albreht je za svojega bivanja v Dobu veliko storil za povikšanje časti Najvišjega, za olepšanje farne cerkve v veselje taranov. Cerkev se vidno lepša in kinča in nedavno smo zopet dobili veliko krasno bandero z zlatimi čopki (cofi) in prelepo moštranco, ki je menda stala 600 gold. Za vse oltarje napravili so nove svečnike, za mrtvaške obrede vse potrebno in nove svečnike, in tri lepe podobe Jezusovega in Marijinega srca, pa sv. Alojzija, dva lustra pri velikem oltarju, nove svetilnice, kazulo, ki je stala do 500 gold., lepe nove spovednice, izvrstno delo našega vrlega mizarja Jožefa Štupice, ki so stale više od 300 gld.; cerkvene klopi, ktere bodo ravno take, kakor jih ima trnovska cerkev v Ljubljani, in nova cerkvena okna so ravno v delu. Naš mizar Štupica je res izvrsten mojster in razume v vsakem oziru svoje rokodelstvo. Ako bi ga kje potrebovali, priporočamo ga vsim farnim predstojnikom najtoplejše; naj pridejo v Dob in si ogledajo, kakošno je njegovo delo.

Šmarnice se pri nas lepo in redno obhajajo, le škoda, da nam je slabo vreme branilo bolj redno jih obiskovati, ker zaradi prevelike vode nam skoraj ni bilo mogoče priti do cerkve.

V veliko korist so našemu okraju v Domžalah naseljene slamniške tovarne; smem reči, da se vsako leto skoro za pol milijona gold. proda in prevede slamniške robe. Na ta način pride v naše kraje veliko denarja in si pozimi vsak otrok svoj vžitek zasluži. Tudi nam je jako vstreženo, da smo pred 5 leti dobili pošto na Viru, ki je v celem političnem okraju kamniškem prva za kamniško. Napačno se je toraj v nekem „Slovencu“ sporočilo, da ima pošta na Viru prenehati. Bilo je le govorjeno, da vozna pošta med Virom in Kamnikom preneha in da bo namesto nje pešpošta, kakor nekdanj, kar bi bilo pa želó na kvar kamniškemu mestu. Pri naši pošti na Viru se skoraj vsaki dan oddaja in razpošilja do 100 pisem, tudi je vedno več dohodkov nego stroškov.

Domžalsko društvo dosluženih vojakov bo imelo koncem tega ali prve dni prihodnjega meseca veliko svečanost v Mengšu; blagoslovila se bo zastava, ktero si je društvo omislilo. Društvo, ki šteje že nad 100 udov, je pod pokroviteljstvom nadvojvode Rainer-ja; zastava je iz Beča došla in velja okoli 500 do 600 gld. Društvo je od nadvojvodinje Rainerjeve v dar dobilo krasen trak za bandero, ki je okoli 100 gld. vreden. Slava nji! Zastava ima na eni strani c. k. orla v črno-rumenem, na drugi strani pa deželni grb v srebrno-belem polju. Društvo dobro napreduje in s časoma se bo vendar le zamogla hromim in bolnim dosluženim vojakom tega društva iz blagajnice dajati kaka podpora. Pri zadnjem občnem zboru se je sklenilo, da vsaki pravi društvenik, ako je

reven, dobi v bolezni 5 gld. na mesec; tudi pogrebni stroški, za navadni pokop 15 gld., se bodo iz blagajnice plačevali.

Kaj pa je z bralnim društvom v Dobu? Ono že dalj časa spi! Početkom je dobro napredovalo, napravljale so se primerne veselice, in imelo je že lepo število udov, pa ker ni bilo dovolj pravih domoljubov, pričelo se je krhati in hirati. Za osnovo tega društva sta se mnogo trudila tukajšnji poštar J. in učitelj G. ter z velikimi žrtvami sama vzdrževala časnike še dalje časa, ko je društvo tako rekoč že pojematí jelo. Naši dobski dečki so se društvu odtegovali; zakaj, nismo mogli zvedeti. Odbor je bil iz poštenih mož sestavljen, ki so bili bolj zmerne stranke, pa ker se je častita duhovščina društvu odtegovala, se je propad društva še hitreje pospešil. Nekteri udje in odborniki nameravajo še ta mesec društvo oživiti, toraj je častita duhovščina v Dobu naprošena, da bi k društvu pristopila, da se novi odbor voli, ter za predsednika izvoli naš marljivi gospod župnik Leopold Albreht.

Deževno, mrzlo in sneženo vreme je tudi pri nas mnogo škode napravilo, kajti nekatere njive so še zdaj pod vodo, in mnogi kmetovalci še frška, krompirja in turščice niso zasadili, toraj se sliši od vseh strani tarnajoči glas, da bode slaba letina. Zdaj se je vreme nekoliko razvedrilo in upamo, da nas bodo lepi zadnji dnevi majnika odškodovali.

Naši prebivalci se tudi za jugoslovansko bojišče zelo zanimajo, kajti vedno se govori in poprašuje, kako se hrabri zatirani kristijani s krvoločnim Turčinom tolčejo.

Slavno gospodo ljubljansko opozorujemo še tudi na našo gostilno na Viru pri Vodopivcu (Wassertrinker), kjer je izvrstna postrežba, posebno se tukaj dobé dobri špargeljni. Pri nas na Kranjskem, mislim, da nimajo nikjer boljših, in so jako poceni, le mrzaj jih zadržuje v rasti. Prošev od Ljubljane do Vira je jako krasen in dobro nam došli p. i. gospoda; nihče se ne bo kesal zaradi izleta, ako le vgoden dan zadene.

Z Gorenjskega, 21. maja. Kakor iz srca so mi povedani bili v „Slovencu“ vzroki, zakaj da spretni gospodje velikokrat svoje dušne moči katoliški stvari, katoliškemu časopisju odtegujejo. Sleherni izmed nas ve, kako da lažiliberalizmu in brezverstvu ni nobena reč prehudá, če se gre zoper katolištvo, in nobeno obrekovanje preumazano, če velja ultramontanstvu in klerikalcem, naj si bo obrekovanje tudi tako lažljivo, da se laž z rokami more prijeti, po pregovoru: calumniare audacter, semper aliquid haeret. Pred vsem pa se godi to v sedajnjem času po brezvrnem časopisju, kterege je povsod dovolj in se še vedno bolj in bolj razširja. Ali bi mi proti takošnemu delovanju svoje roke križem držali? Ali bi se hoteli molohu nejeverstva vdati „auf Gnade oder Ungnade?“ Kako bi odgovor dajali enkrat Najvišjemu, ako bi se to zgodilo! O tem meni posameznemu ni treba soditi. Dovelj mi je, da so sveti oče Pij IX. ne samo enkrat, ampak že mnogokrat blagoslovljali bojevanje neprestrašenih katolčanov v časopisju zoper brezverstvo povsod se razširjajoče, spominjaje se danes le gosp. Majunke-ta, prvega vrednika najimenitnišega katoliškega lista na Pruskem, kteri je prišel pred kratkim iz ječe, v ktero je bil obsojen za več mesecev od posvetne vlade zaradi svojega neutrudljivega borjenja zoper brezverstvo in kteri je bil pridši na to v Rim od svetega očeta v posebni avdienci prav prijazno sprejet. V tem imamo pa tudi mi kažipot za svoje ravnanje, in sveto naj nam bo torej katoliško

načelo, za ktero se nam je bojevati. Na delo torej — in bodimo aposteljni katoliškega časopisja zoper brezverstvo! To bi bilo pri nas lahko in le pomislite je potreba osteti. Prvič ni treba prevelicega strahu. Vredništvo te izdalo nikoli ne bo. Ako nočeš oddati pisma na pošti domači, oddaj ga drugej. Drugič ne smeš prehitro zamériti. Tudi meni je vredništvo že kteri dopis vrglo v „Papierkorb“ ali kterege predružačilo — pa to me ni razdražilo — temuč sodelujem kakor poprej. Tretjič je potrebna pridnost in vnema. Preljubi čitatelj, ti mene ne poznaš in jaz tebe ne, zato ti lahko rečem: „Slovenec“ mi je priljubljen od začetka svojega in bral si skoro vsaki mesec kteri dopis od mene. Slišal sem večkrat tožiti čez ljubega mi „Slovenca“, da ne zadostuje potrebam enega in drugega bravca — in prav vrézalo mi je v srce tako govorjenje in sem si mislil: Lahko je zabavljati — pa zakaj zabavljivci nič ne delajo, da bi postal list izvrstniši? Kar je mogoče meni, je mogoče tudi drugim, in vsakemu pripisujem zmožnosti, kakor jih imam jaz, in še več. List postane mikaven, če donáša vse-skozi kaj novic iz vseh pokrajin slovenskih. Ako nam bi bilo vsem res na tem ležeče, zakaj ne bi sklenili, da hočemo sleherni novico vredništvu naznaniti, naj se primeri v tej ali uni občini? List ima tudi resno stran, ktera se razodeva v večih dopisih in člankih, in zopet vprašam, kteremu slovenskemu časniku bi zamoglo v tem obziru toliko sodelavcev služiti, kakor ravno „Slovencu“, če bi bilo prečastito duhovstvo prešinjeno od načela: „katoliško časopisje — apostoljsko dejanje!“ Ojunačimo se toraj, združimo se, bodimo aposteljni katoliškega časopisja, in ko taki se potrudimo, skoz leto vsaj neko število dopisov, sko več ni mogoče pisati, poslati vredništvu katoliško-političnega časopisa „Slovenca.“ Da bi pa bilo mogoče tudi drugim gospodom biti deležnim tega apostoljstva, ako morebiti s pisanjem ne bi utegnili sodelovati, naj bi se ti zavezali nekaj malega vsako leto darovati v pospeševanje katoliškega časopisja. Tako se bo zgodilo, da bo naš list izvrsten in da bo imel dovolj moči braniti katoliško cerkev in domovino slovensko zoper lažiliberalizem in brezverstvo! Bog blagoslovi!

Iz Tihaboja, 15. maja. (Vreme. Novi zvonovi.) Iz fare poleg Turna ne berem kakih dopisov v „Slovencu“, zato Vam utegne ljubiti, ako Vam kaj tudi iz naših krajev sporočimo. O vremenu — vsaj vse o njem govori, nimam nič veselega povedati; vedno dežuje in danes celo sneži; trtje je lepo nastavilo, pa zdaj nekako medli, ker gorkote manjka. Bog nas varuj slane, ker trta občutljiva rada pozebe in potem smo na slabem, in vse se vpraša: Kaj bo?

Vkljub slabemu vremenu smo včeraj tukaj obhajali lepo slovesnost; naša podružnica je dobila kaj lepo vbrano zvonilo 3 zvonov, ktere so si dotični ljudje naročili pri slavnem zvonarju g. Ign. Hilzer-ju v dunajskem Novem mestu; kaj dobro nam je g. Hilzer postregel, zatoraj naj mu bode tukaj očitna zahvala in pohvala izrečena, zlasti ker nam je dal zvonove po primerni ceni, pa izvrstno blago in jarme po novi obliki. Vsak jih hvali in smo jih res veseli; ni ga blizo tako prijetnega zvonila. Naj pojo dolgo let Bogu v čast in ljudem v veselje, kterim zavolj njih darežljivosti gre vsa hvala.

Iz Košane, 21. maja. V četrtek 19. t. m. je nastal v Stari Sušici ogenj ob 1/2 12. uri dopoldne in je v kratkem vpepelil trem posestnikom gospodarska poslopja. Zapalili so,

kakor pravijo, otroci z žveplenkami nemarnih brezskrbnih staršev. Hvala Bogu, da ni bilo take burje, kakoršna je drugi dan bila. Čast pa tudi vrlim gasilcem, kateri so s silo ogenj ustavili, da ni prijel sosednih slamnatih streh. Grajati pa moramo zanikarnost županov, ker čisto nič ne skrbijo za gasilno orodje. Še neobhodno potrebnih mačkov ni skoraj nikjer, in kadar gori, kliče vse po tem orodju, pa — zastonj. Ali bodo mar ljudje goreče trame z golo roko raz streh trgali?

Politični vradi, ki vse preštetfajajo in tacih reči iščejo, o katerih se jim le sanjari, naj bi raj tu svoj nos imeli in vsako leto vsaj enkrat pregledali, jeli so občinske stvari v redu ali ne? Zavarovani so bili vsi trije pogorelci, pa le za male svote.

Drugi izvanredni primerljaj pa je ta, da je 18. t. m. tukaj porodila kmečka žena trojčike in sicer 3 deklice. Prva je bila rojena opoludne, drugi dve pa ste še le o polnoči za sestrico prišli gledat, kako je na tem žalostnem svetu. Vse tri živijo in se dobro počutijo.

Domače novice.

V Ljubljani, 23. maja.

(Družba Marijine bratovščine) imela je v nedeljo občni zbor. Razgovori so bili burni, vendar se je konečno zbor o vseh zadevah zedinil. Med drugim se je dovolilo hiralnica 100 gl., družbi sv. Vincencija pa 50 gl. podpore. V odbor so bili voljeni: Gospod J. N. Horak (predsednik), Josip Regali, Stepančič, Drašler, Pakič, Bokal in Hörmann.

(Kako se slovenskim listom po nekterih poštah godi,) dokaz temu je nek list „Danice“ št. 19. maja t. l., kterege nam je nek naročnik poslal, kakor ga je po pošti prejel. List je povljan in umazan, znotraj ob straneh pa popisan s surovimi, celó bogokletnimi opombami, ktere so prišle po krivdi poštarja v list. Mi smo omenjeni list izročili opravištvu „Danice“, ktero ga bo poslalo naravnost do ministerstva kupčijstva, da se potem potu krivec izve in spodobno kaznuje. — Potem so pač razumljive brezštevilne pritožbe naročnikov slovenskih listov o nerednem dohajjanju časnikov, če se še kaj tacega zamore zgoditi. Opomnimo še, da si predrzneš še ni prizadeval pisave svoje pačiti, tedaj ga bo lahko izvedeti.

(Za prebivalce na mahu) se še zmiraj nabira. Tudi čitalnica ljubljanska, ktera vselej za nesrečnike napravi kako besedo, misli, kakor slišimo, prihodnjo nedeljo v prostorih restavracije napraviti večerno veselico z loterijo, ktere čisti dohodek se ima darovati po vodi poškodovanim prebivalcem na mahu. Več o tej besedi prihodnjič.

(Kegljanje za dobitke) v ljubljanski čitalnici je zelo živahno, tedaj bo „narodni šoli“ in „dramatičnemu društvu“ vkljub dragih dobitkov vendar še kaj ostalo. Končati se imu 25. t. m.

(Društvene zadeve.) „Sokol“ je imel v soboto v čitalnični restavraciji svoj „večer“, ki je bil prav živahen. Tudi delavsko izobraževalno društvo je v nedeljo imelo dobro obiskovano zabavo v teh prostorih.

Razne reči.

— Razpis učiteljskih služeb. Na Štajarskem: Učiteljska služba v Št. Andražu v slov. Goricah (pošta Ptuj), 1razredna šola, s 550 gold. in stanovanjem, do 31. maja na kraj. šol. svet. Podučiteljska služba v Slivnici

(2razredna šola, okr. šmarski) s 440 (330) gl. in stanovanjem, do 31. maja na kr. šol. svet.

— Premembe pri učiteljstvu. Na Kranjskem: G. Jan. Kernc, defn. nadučitelj v Šentvidu nad Ljubljano.

Na Štajarskem: G. Mat. Soršak, učitelj v Št. Martinu pri Gornjem gradu.

Na Koroškem: Gospodična Roza Zirkelbach, učiteljica v Velikovcu; g. Matija Mencin, zatrdni učitelj v Lipeličah, g. Jože Bilek, podučitelj v Doberlevesi.

— Bolezen slavnega českega zgodovinarja, dr. Frančiška Palackega, se je po poročilu „N. W. Abendbl.“ shujšala.

— Železnica med Zagrebom in Siskom je vožnjo vstavila, ker je voda jako spodjedla železnični nasip.

— Časnikov, dnevnikov, tednikov, mesečnikov ali tudi letnikov izhaja sedaj na Dunaju 341; trije so hebrejski, 1 v talijanski, 1 v srbski, 1 slovenski in 1 v madjarski besedi; drugi so nemški. Najcenejši list 24 sl. stane „Sendbote des hl. Josef“, in najdraži 144 gl. na leto „Politische Correspondenz.“ — V Berlinu jih izhaja 295; 3 so francoski, drugi nemški. — V Londonu 320 tacih, ki po več kot po enkrat na mesec prihajajo; onih pa, ki po enkrat na mesec ali na kvatre, šteje se do 200. Od 25. marca izhaja ondi list v nemščini „Vaterland“. — V Parizu prihaja po pošti časnikov 407, in med temi so 4 v angleški in 1 v španski besedi. Najdraži stane na leto 503 gl. 52 kr. t. j. „Correspondence universelle.“ — V Pešti jih je 125; med temi je madjarskih 89, nemških 29, slovaških 2, rumunskih 4, talijanski 1. — V Pragi izhaja jih 119, in sicer 76 českih, 43 nemških.

— Natančno uboganje. Parižan bil je vzel v službo človeka, kteremu je je malo manjkalo. Ker je začel z norostjo, djal mu je gospodar, naj vselej obrne jezik sedemkrat v ustih, predno kaj pove. Drugi dan čakal je gospodar na ženo, kar pride sluga ter pokorno prične obračanje jezika. „No, kaj pa je?“ zareži gospodar. Dovršivši sedemkratni obrat pravi oni: „Monsieur, gospa so požrli šivanko!“

Poslano.

Slavno vredništvo! Banka „Slovenija“ bode imela 6. junija občni zbor. Točka 5. programa njegovoga je za delničarje in stvar neki „zelo važna.“ Kako se pa glasi ta točka? Niti v Vašem cenjenem listu niti v „Novicah“ nisem čital onega programa in vendar mislim, da se morajo take reči objavljati tudi po slov. časnikih. Ali ne?*)

Slov. delničar.

*) Slišimo, da bo vodstvo stavilo predlog o novem vplačanju na delnice. Več o tem tudi nam ni znano. Vredn.

Listnica vredništva.

G. M. L. v P.: List prejeli in odgovorili; odgovor Vam tedaj ni došel. „Mož beseda“ se je izročila nekemu gospodu v pretres, in potem se bo še le v dramatičnem društvu o njej sklenilo.

Umri so:

Od 19.—22. maja. Martin Zupančič, gruntar, 70 l., za pljučnim oslajbljenjem. Ivana Anžič, tesarja otrok, 14 dni, za slabostjo. Franc Spreizer, maš. vodje otrok, 10 dni, za krčem. Anton Grajžar, telegr. sluga otrok, 13 m., za razlivom v pljučah. Frančiška Žitnik, delavka, 20 l., za pljučnico.

Eksekutivne dražbe.

26. maja. 3. Fr. Pirc-ovo iz Češnjice (991 gl.). — 3. Jan. Arh-ovo iz Ponikve (614 gl.). —

3. Tone Kirar-jevo iz Jarman vrha (150 gl.). — 3. Marko Šmagelj-ovo iz Dul (458 gl.), vse v Krškem. — 3. Martin Razek-ovo iz Bojanje vasi (4700 gl.). — 3. Martin Gustin-ovo iz Draščic (3430 gl.), obe v Metliki. — 3. Suzane Hafner-jevo iz Ajodvščine v Ipavi. — 3. Jan. Kolbeznovo (3205 gl.) v Črnomlji. — 2. Jurij Čopič-ovo iz Zagorja (1350 gl.) v Bistrici. — 3. Tone Petelin-ovo iz Poljan (2200 gl.) v Ribnici. — 3. Fridr. Žnidaršič-ovo (4300 gl.) v Bistrici. — 2. Jože Bovha-vo iz Zvirč (1545 gl.) v Žužemberku. — 2. Matija Zadel-ovo iz Juršič (672 gl.) v Bistrici. — 2. Janez Rozina-vo iz Sevnega (670 gl.) v Litiji. — 2. Franc Golob-ovo iz Ljubljane (11087 gl.) v Litiji. — 2. Janez Knafelc-ovo iz Koritnice (1300 gl.). — 2. Jože Cvetan-ovo iz Čelja (2000 gl.), obe v Bistrici. — 2. Tone Odlaček-ovo iz Zagozda (828 gl.) v Litiji. — 2. Andr. Petrič-ovo iz Prečine (480 gl.) v Rudolfovem. — 2. Jan. Ulčar-jevo iz Vel. Trebeljevega (2334 gl.) v Litiji. — 3. Fr. in Šimen Martinčič-ovo iz Dolenjega jezera (1392 gl.) v Ložu. — 2. Jan. Obrstar-jevo iz Rakitnice (1201 gl.) v Ribnici. — 3. Martin Urbanija-vo (882 gl.) na Brdu. —

27. maja. 3. Jože Pirman-ovo iz Povrja (1569 gl.) v Krškem. — 3. Jere Zalar jevo iz Studenca (1693 gl.). — 3. Jože Jankovič-ovo iz Brezovice (2710 gl.). — 3. Fr. Gris-ovo iz Pijave gorice (1681 gl.). — 3. Jernej Krašovč-ovo iz Vrhnike (945 gl.). — 3. Ferdo Smrtnik-ovo (3528 gl.), vse v Ljubljani. — 3. Jan. Lazar-jevo iz Male vasi (1513 gl.) v Laščah. — 2. F. Ovn-ovo iz Slivnice (2078 gl.). — 2. Jože Švigelj-ovo iz Male vasi (3794 gl.). — 2. Tone in Marije Glinšek-ovo (1484 gl.). — 2. Jože Purkart-ovo iz Želimelj (1567 gl.), vse v Ljubljani. — 1. Tone Prelesnik-ovo iz Dvorske vasi (1340 gl.). — 1. Jurij Jančar-jevo iz Ribnice (425 gl.), obe v Laščah. — 2. Helene in Mine Valjave-ovo iz Žabelj v Kranji. — 1. Fr. Kopatin-ovo iz Šent-Vida (2500 gl.) v Ipavi.

Telegrafične denarne cene 21. maja.

Papirna renta 65.80 — Srebrna renta 69.20 — 1860letno državno posojilo 108 — — Bankine akcije 830 — Kreditne akcije 133.10 — London 120.05 — Srebro 102.40 — Ces. kr. cekini 5.66 1/2 — 20frankov 9.54 1/2.

Denarstvene cene. 20. maja.

	Denar.	Blago.
Državni fond.		
5% avstrijska papirna renta	65.75	65.85
5% renta v srebru	69.30	69.50
Srečke (lozi) 1854. l.	105.—	105.25
" " 1860. l., cel.	138.25	108.50
" " 1860. l., petinke	116.50	117.—
Premijski listi 1864. l.	130.30	130.60
Zemljiščine odveznice.		
Štajarske po 5%	95.50	96.50
Kranjske, koroške in primorske po 5%	95.—	—
Ogerske po 5%	76.—	76.75
Hrvaške in slavonske po 5%	83.—	84.—
Sedmograške po 5%	74.25	75.—
Delnice (akcije).		
Nacionalne banke	828.—	829.—
Unionske banke	60.—	60.50
Kreditne akcije	131.80	132.—
Nižoavstr. eskomptne družbe	635.—	645.—
Anglo-avstr. banke	63.75	64.—
Srečke (lozi).		
Kreditne po 100 gl. a. v.	155.75	156.25
Tržaške " 100 " k. d.	118.—	119.—
" " 50 " " "	56.—	56.50
Bndenske " 40 gl. a. v.	29.50	30.50
Salmove " 40 " " "	38.—	38.50
Palfi-jevo " 40 " " "	28.50	29.—
Clary-jevo " 40 " " "	29.—	30.—
St. Genois " 40 " " "	28.50	28.75
Windischgrätz-ove " 20 " " "	22.75	23.—
Waldstein-ove " 40 " " "	22.50	23.—
Srebro in zlato.		
Ces. cekini	5.68	5.69
Napoleonsd'or	9.56	9.57
Srebro	102.60	102.75

V Kokri pri šrangji se daje hiša v najem, pripravna za gostilno. Kdor jo želi v najem vzeti, naj se oglasi pri posestniku Matiji Hočevar-ji na Zgornjem Brniku pri Cerkljah na Gorenjskem. (30—3)

Natisnili Blaznikovci dediči v Ljubljani.